

№
2-и Ви Деловод
09.09.1997

СОФИЯ СОФИЯ, 1997 г.
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Вж. № 13/2 от 10/97
Дата 8.09.97

СТАНОВИЩЕ

НА

СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ ЖУРНАЛИСТИ

по К. Д. № 10/1997 г.

Уважаеми господа конституционни съдии,

Съюзът на българските журналисти като синдикална, творческа и взаимопомощна за своите членове организация на професионални български журналисти винаги и последователно е отстоявала следното становище, което е в пряка връзка с предмета на делото:

До приемането на Закона за радио и телевизия (публ. Д.В. бр. № 77/1996 г.) цялата нормативна уредба относно организацията и дейността на печатните и електронните медии у нас се основаваше на два принципа: свободата на печата и другите средства за масова информация и правото на информация - чл. 40 и чл. 41 от Конституцията.

Принципът за свободата на печата и другите средства за масова информация е основополагащ принцип за всяко демократично общество. Разпоредбата на чл. 40 от Конституцията се характеризира с широк обхват. Той визира не само свободата на печата, т.е. класическата формулировка, а и свободата на електронните медии. Следователно и електронните медии не могат да се разглеждат като инструмент на правителство, на политическа партия или икономическа групировка.

Да се разглежда свободата на медиите само в либералния смисъл, като свобода от контрола на държавата е недостатъчно. Все пак, нормативното регулиране по отношение на медиите, със сигурност оформя юридическата им отговорност.

Наличието на основни принципи, не е достатъчно, дори когато те имат силата на конституционни принципи. По-важно е осъществяването на определен брой главни условия, които да дават възможност на медиите да изпълняват своите функции в демократичното общество.

Едно такова условие е наличието на нормативна уредба за организационната структура и дейност на електронните медии - параграф 6 от преходните и заключителни разпоредби на Конституцията предвижда създаването на такъв закон и то специално за Българската национална телевизия и Българското национално радио. Законът е факт.

Този закон трябваше да реши основния въпрос - за ролята на държавата. Трябваше ясно да бъдат очертани рамките на взаимните задължения и възможностите за намеса на държавата.

„Единствено допустимите средства за пряка намеса в дейността на средствата за масова информация са мерките по чл. 40, ал. 2 от Конституцията. Те са от компетентността на органите на съдебната власт при условията, посочени в тази разпоредба.“ - т.IV от Решение № 7 по к.д. № 1/ 1996 г.

Законът за радио и телевизия в частност регламентира и реда за избор и образуване на управителните органи на обществените (публични) медии - БНТ, БНР. Законодателното решаване на този въпрос трябва да е такова, че и чрез него да се гарантира независимостта на БНР и БНТ от всякаква политическа, икономическа намеса или друг частен интерес.

Фактът, че редица текстове на ЗРТ са обявени за противоконституционни, говори, че държавата в сферата на своята законодателна компетентност не е работила прецизно.

Смятаме, че осъществяването на промени в ръководствата на БНТ, БНР и БТА чрез решения на Народното събрание (законодателен орган) - бе правна възможност в един отминал етап на разбирането за взаимоотношенията между държавата и медиите (в частност електронните медии).

В националните медийни закони на нито една европейска държава също не съществува такова уреждане на въпроса за избор на ръководители на електронни медии.

Европейското законодателство е насочено към укрепване на демократичната реформа на медиите и разширяване на свободата на медиите в контекста на европейската интеграция.

Уважаеми господа съдии,

Изцяло е във Ваша компетентност да се реши делото. Позволяваме си да добавим, че наличието на правни вакууми, на несвършена и висяща уредба прави наши колеги и членове невинни жертви на назначаване и уволняване, на издигане и сваляне, внася несигурност, нахлуване на неправни, полярно противоположни политически тълкувания, обществена нестабилност. Това положение е просто недопустимо.

Настояваме за категорична правна уредба, нейното спазване, за обществени национални медии.

С уважение:
д-р Александър Ангелов
Председател на СБЖ

